

PATVIRTINTA

Prienų rajono savivaldybės tarybos

2018m. Sprendimu Nr.

**PRIENŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS VYKDOMŲ VISUOMENĖS
SVEIKATOS PRIEŽIŪROS FUNKCIJŲ ĮGYVENDINIMO 2017 METŲ ATASKAITA**

I SKYRIUS

BENDRA INFORMACIJA APIE SAVIVALDYBĖS GYVENTOJŲ SVEIKATOS BŪKLĘ

Informacija apie Prienų rajono savivaldybės (toliau – Savivaldybė) gyventojų sveikatos būklę pateikiama Prienų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos 2016 metų ataskaitoje, kuri patvirtinta Prienų rajono savivaldybės tarybos 2018m. kovo 8 d. sprendimu Nr. T3-44.

II SKYRIUS

**SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS FUNKCIJOMS VYKDYTI
ĮTAKOS TURĖJUSIŲ VEIKSNIŲ APŽVALGA**

**PIRMASIS SKIRSNIS
VEIKSNIŲ APŽVALGA**

Veiksnių pavadinimas	Poveikis	Pasiūlymai (Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai, Savivaldybės tarybai)
1	2	3
1. Išoriniai veiksniai		
1.1. Nepakankama gyventojų atsakomybė už savo sveikatos išsaugojimą ir stiprinimą.	Dėl medikalizuotos sveikatos priežiūros sistemos, gyventojų požiūris į savo sveikatą vis dar yra pasyvus, t. y. neprisiiimama atsakomybė už savo sveikatą, o perduodama asmens sveikatos sistemai.	Sudaryti sąlygas plėtoti asmens sveikatos priežiūros paslaugas, kurios padidintų profilaktikos priemonių efektyvumą, plačiau taikyti tikslines visuomenės sveikatos stiprinimo priemones.
1.2. Nepakankamas sveikatinimo veiklos vertinimas.	Nenustatyti kokybiniai visuomenės sveikatos stiprinimo rodikliai, duomenų analizės tvarka, rengiamose ataskaitose sveikatos stiprinimo priemonės neatskirtos nuo kitų savivaldybės vykdomų visuomenės	Teisinio reguliavimo plėtra, valstybės ir savivaldybių institucijų kompetencijų tiesioginis

	sveikatos priežiūros funkcijų, todėl savivaldybėje tinkamai nevertinamas visuomenės sveikatos stiprinimo mastas ir vykdomų priemonių poveikis gyventojų sveikatai.	susiejimas su sveikatinimo tikslais.
2. Vidiniai veiksniai		
2.1. Didelė kvalifikuotų visuomenės sveikatos priežiūros specialistų kaita	Dėl mažo visuomenės sveikatos priežiūros specialistų darbo užmokesčio vyksta didelė visuomenės sveikatos priežiūros specialistų kaita, kas didina riziką neįgyvendinti suplanuotas veiklas ir nepasiekti planuojamų rezultatų.	Peržiūrėti ir koreguoti visuomenės sveikatos priežiūros specialisto darbo užmokesčio apmokėjimo tvarką.
2.2. Nepakanka visuomenės sveikatos priežiūros specialistų	Dėl specialistų trūkumo neužtikrinama kokybiška visuomenės sveikatos priežiūra ugdymo įstaigose.	Didesnis darbo užmokestis motyvuotų specialistus rinktis darbą rajone.

ANTRASIS SKIRSNIS

INFORMACIJA APIE VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS FUNKCIJAS SAVIVALDYBĖJE VYKdančIAS ĮSTAIGAS IR SPECIALISTUS

Savivaldybėje visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas vykdo Prienų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras (toliau – Biuras). Tai Savivaldybės biudžetinė įstaiga, kuri buvo įsteigta Savivaldybės tarybos 2008 m. liepos 31 d. sprendimu Nr. T3-184. Biuras Juridinių asmenų registre buvo įregistruotas 2008 m. rugsėjo 4 d., įstaigos kodas 301846675, adresas – Laisvės a. 12, Prienai. Elektroninis paštas prienai.vs.biuras@gmail.com, interneto svetainė www.vsbprienai.lt. Informacija apie specialistus, vykdančius visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas 2017 m. pateikiama lentelėje.

Eil. Nr.	Savivaldybės visuomenės sveikatos biuro specialistai	Patvirtintų pareigybių skaičius	Užimtų pareigybių skaičius	Fizinių asmenų pagal amžiaus grupes skaičius			
				Iki 44 metų amžiaus	45–54 metų amžiaus	Daugiau nei 54 metų amžiaus	Iš viso
1.	Valstybines (valstybės perduotas savivaldybėms) visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas vykdančios specialistai	10	8	9	1	-	10
1.1.	Visuomenės sveikatos priežiūros specialistas, vykdančias visuomenės sveikatos priežiūrą ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokyklų ir profesinio mokymo įstaigų mokinių, ugdymą pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio	5	3	5	-	-	5

	ugdyimo programas						
1.2.	Vaikų ir jaunimo sveikatos priežiūros specialistas	1	1	1	-	-	1
1.3.	Visuomenės sveikatos stiprinimo specialistas	1	1	1	-	-	1
1.4.	Visuomenės sveikatos stebėsenos specialistas	1	1	1	-	-	1
2.	Savarankiškąsias visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas vykdantys specialistai	-	-	-	-	-	-

TREČIASIS SKIRSNIS

SAVIVALDYBĖS INFORMACIJA APIE 2017 METŲ SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS FUNKCIJŲ ĮGYVENDINIMO TIKSLUS, UŽDAVINIUS BEI PRIEMONES

Tikslo, uždavinio, priemonės kodas	Tikslo, uždavinio, priemonės pavadinimas	Finansavimo šaltiniai	Patvirtinti (patikslinti) 2017 metų asignavimai (tūkst. Eur)				Panaudoti 2017 metų asignavimai (tūkst. Eur)				Panaudojimo procentas
			iš viso	iš jų			iš viso	iš jų			
				išlaidoms		turtui įsigyti		išlaidoms		turtui įsigyti	
				iš viso	iš jų darbo užmokesčiui			iš viso	iš jų darbo užmokesčiui		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
7.1.	Tikslas: Užtikrinti teisės aktų nustatytų valstybinių funkcijų vykdymą		130,2	130,2	81,10	-	130,2	130,2	81,10	-	100
7.1.1.	Tikslas: Užtikrinti teisės aktų nustatytų valstybinių funkcijų vykdymą	VB*	103,5	103,5	61,3	-	103,5	103,5	61,3	-	100
7.1.1.20.	Priemonė: Prienųrajo savivaldybės visuomenės sveikatos biurui išlaikyti	VB*	47,86	47,86	26,7	-	47,86	47,86	26,7	-	100

7.1.1.21.	Priemonė: Pirminei visuomenės sveikatos priežiūrai atlikti Švietimo ir ugdymo skyriaus reguliavimo sričiai priskirtose bei kitų steigėjų mokyklose ir ikimokyklinio ugdymo įstaigose	VB*	55,64	55,64	34,6	-	55,64	55,64	34,6	-	100
	Prienų rajono savivaldybės biudžetas	5 SB	26,7	26,7	19,8	-	26,7	26,7	19,8	-	100
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	1.1.1. valstybės biudžeto specialioji tikslinė dotacija	VB*	103,5	103,5	61,3	-	103,5	103,5	61,3	-	100
	1.1.2. Visuomenės sveikatos rėmimo specialioji programa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	1.1.3 Savivaldybės biudžeto lėšos	5 SB	26,7	26,7	19,8	-	26,7	26,7	19,8	-	100
	1.2. Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	2. Kiti šaltiniai (Europos Sąjungos finansinė parama projektams įgyvendinti ir kitos teisėtai gautos lėšos)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Iš viso (1+2)		101,2	101,2	70,2	-	101,2	101,2	70,2	-	100

* valstybės biudžetas

KETVIRTASIS SKIRSNIS
BENDRADARBIAVIMAS VYKDANT VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS
VEIKLĄ SAVIVALDYBĖJE

Ūkio subjektų ir kitų sektorių įstaigų ir institucijų indėlis į visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų įgyvendinimą Savivaldybės teritorijoje.

Eil. Nr.	Organizacija/įstaiga/įmonė	Vykdyta bendra veikla
1	2	3
1.	Prienų globos namai	Dalyvavo bendrose sveikatos stiprinimo veiklose, organizuoti bendri renginiai
2.	Prienų sporto ir pramogų arena	Dalyvavo bendrose sveikatos stiprinimo veiklose, organizuoti bendri renginiai
3.	Prienų miesto ir rajono ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo įstaigos	Dalyvavo bendroje sveikatos stiprinimo veikloje, t. y. vykdė suplanuotas ir mokyklų sveikatos priežiūros planuose patvirtintas veiklas. Mokyklų personalas ir mokiniai dalyvavo renginiuose ir mokymuose aktualiais sveikatos klausimais (plačiau III skyriaus pirmajame skirsnyje)
4.	Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Kauno departamentas Prienų skyrius	Teikė rekomendacijas ir skaitė pranešimus visuomenės sveikatos priežiūros specialistams užkrečiamųjų ligų prevencijos klausimais
5.	Prienų miesto ir rajono asmens sveikatos priežiūros įstaigos	Bendradarbiavo įgyvendinant Širdies ir kraujagyslių ligų rizikos grupės asmenų sveikatos stiprinimo programą ir vykdant užkrečiamųjų ligų prevenciją
6.	Prienų r. PK - Alytaus apskrities vyriausiasis policijos komisariatas	Dalyvavo bendrose sveikatos stiprinimo veiklose
7.	Prienų kultūros ir laisvalaikio centras	Dalyvavo bendrose sveikatos stiprinimo veiklose (sveikatingumo akcijos)
8.	Cukrinio diabeto klubas „Versmė“	Dalyvavo bendrose sveikatos stiprinimo veiklose, organizuoti bendri renginiai (akcija „Vienykimės prieš diabetą“).
9.	Jaunimo ir suaugusiųjų sporto klubas „Vėjas“	Dalyvavo bendrose sveikatos stiprinimo veiklose, organizuoti bendri renginiai (dauguma susijusių su fiziniu aktyvumu)
10.	Prienų rajono savivaldybės socialinių paslaugų centras	Dalyvavo bendrose sveikatos stiprinimo veiklose, teikta informacinė pagalba sveikatinimo plėtojimo klausimais
11.	Prienų aklųjų ir silpnaregių sąjunga	Dalyvavo bendrose sveikatos stiprinimo veiklose, organizuoti bendri renginiai
12.	Prienų švietimo pagalbos tarnyba	Dalyvavo bendrose sveikatos stiprinimo veiklose, organizuoti bendri renginiai

Savivaldybės administracijos struktūrinių padalinių indėlis į visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų įgyvendinimą Savivaldybės teritorijoje.

Eil. Nr.	Struktūrinis padalinys	Indėlis į visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų įgyvendinimą
1.	Savivaldybės gydytojas	Koordinavo Biuro veiklą, teikė rekomendacijas
2.	Seniūnijos	Dalyvavimas bendrose sveikatinimo veiklose

III SKYRIUS

INFORMACIJA APIE VALSTYBINIŲ (VALSTYBĖS PERDUOTŲ SAVIVALDYBĖMS) VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS FUNKCIJŲ (VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪRA SAVIVALDYBĖS TERITORIJOJE ESANČIOSE IKIMOKYKLINIO UGDYMO, BENDROJO UGDYMO IR PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGOSE UGDOMŲ MOKINIŲ PAGAL IKIMOKYKLINIO, PRIEŠMOKYKLINIO, PRADINIO, PAGRINDINIO IR VIDURINIO UGDYMO PROGRAMAS, VISUOMENĖS SVEIKATOS STIPRINIMAS, VISUOMENĖS SVEIKATOS STEBĖSENA) SAVIVALDYBĖJE VYKDYMĄ

PIRMASIS SKIRSNIS

VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪRA SAVIVALDYBĖS TERITORIJOJE ESANČIOSE IKIMOKYKLINIO UGDYMO, BENDROJO UGDYMO IR PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGOSE UGDOMŲ MOKINIŲ PAGAL IKIMOKYKLINIO, PRIEŠMOKYKLINIO, PRADINIO, PAGRINDINIO IR VIDURINIO UGDYMO PROGRAMAS

Visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų vykdymas Savivaldybėje esančiose ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo įstaigose buvo organizuojamas pagal 2017 metų pradžioje patvirtintą veiklos planą ir individualų kiekvienos ugdymo įstaigos poreikį. Visose ugdymo įstaigose atliekamas aplinkos ir ugdymo atitikties teisės aktams vertinimas, vykdomas maitinimo ir valgiaraščio atitikties vertinimas. Sveikatos raštingumo ugdymas vykdomas per įvairius renginius: protmūšius, konkursus, individualias konsultacijas, inicijuojant ir įgyvendinant sveikatinimo projektus, valstybinės reikšmės iniciatyvas, vykdamas analizes ir teikiant rekomendacijas vaikams, tėvams ir mokyklos administracijai.

Eil. Nr.	Veiklos sritis	Veikla	Dalyvių skaičius	Pasiekti rezultatai ir kita informacija
1	2	3	4	5
1.	Mokinių, ugdomų pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, visuomenės sveikatos priežiūra			
1.1.	Sveikatos sauga ir stiprinimas, bendrieji sveikos gyvensenos ir ligų prevencijos	Pamokos, praktiniai užsiėmimai	407	Užsiėmimų metu buvo vedamos pamokos, diskusijos, rodomi mokomieji filmukai, vyko praktiniai užsiėmimai, kurių metu vaikai buvo mokomi atlikti akių mankštą, piešė bei spalvino.

	klausimai			Siekiant gilinti vaikų žinias apie sveiką gyvenseną, buvo panaudotas ugdomasis žaidimas „<i>Auk sveikas</i>“. Birželio mėnesį minint Tarptautinę vaikų gynimo dieną vyko akcija surengta bendradarbiaujant su policijos pareigūnais, buvo dalinamos knygutės „<i>Vaikų saugumas automobilyje – tėvų atsakomybė</i>“ bei policijos pareigūnai įteikė pieštukus, kad darželinukai galėtų jas nuspalvinti. Tėveliai, kurie vaikus vežė neprisegtoje automobilinėje kėdutėje buvo įspėti, jog tai ne tik nesaugu vaiko sveikatos atžvilgiu, bet gali būti nubausti pinigine bauda. Spalio mėnesį minint Pasaulinę regėjimo dieną mokyklose buvo vedamos akių mankštos „<i>Saugokime savo regėjimą</i>“ ikimokyklinukams ir priešmokyklinukams.
1.2.	Sveika mityba ir nutukimo prevencija	Pamokos, praktiniai užsiėmimai, kt. renginiai	236	Užsiėmimų metu, buvo vedamos paskaitos „<i>Maitinkis sveikai – gyvenk ilgai</i>“, rodomi mokomieji filmukai. Panaudojant specialiai mokymui skirtą sveikos mitybos lėkštę buvo atliekamos praktinės užduotys, supažindinama su sveikos mitybos pasirinkimo piramide bei naudota medinė dėlionė „Sveikos maisto piramidė“
1.3.	Fizinis aktyvumas	Sporto šventės, varžybos, sveikatingumo savaitės	184	Užsiėmimų metu buvo vykdomi praktiniai užsiėmimai, atliekamos įvairios mankštos, vaikai mokėsi, kaip taisyklingai atlikti pratimus, ir išvengti traumų. Vykdyti fizinio aktyvumo užsiėmimai pertraukų metu. Gegužės mėnesį organizuotos sporto šventės skirtos Pasaulinei Judėjimo sveikatos labui dienai paminėti
1.4.	Psichikos sveikata (smurto, streso kontrolės, savižudybių prevencija)	Paskaitos	23	Vykdyta akcija Tarptautinei laimės dienai paminėti „<i>Padovanok šypsena</i>“.
1.5.	Aplinkos sveikata	Paskaitos, akcijos	136	Vykdyta viktorina Pasaulinei vandens dienai paminėti „<i>Ką žinau apie vandenį?</i>“, vesti praktiniai užsiėmimai „<i>Vandens tarša</i>“, akcija Pasaulinei vandens dienai paminėti „<i>Pažinkime vandenį</i>“. Balandžio mėnesį minima Tarptautinė triukšmo suvokimo diena. Šią dieną norima atkreipti visuomenės dėmesį į triukšmo keliamas problemas ir paskatinti konkrečiais veiksmais prisidėti, kad gyventume tyliau. Prienų r. savivaldybės visuomenės sveikatos biuras taip pat prisidėjo prie šios dienos paminėjimo ir

				bendrojo lavinimo mokyklose, ikimokyklinio ugdymo skyriuose organizavo akciją „Pasiklausykime tylos“.
1.6.	Užkrečiamųjų ligų profilaktika, asmens higiena	Teoriniai – praktiniai užsiėmimai	426	Vaikams buvo vedamos pamokos apie peršalimo ligas, ištisus metus vykdyti praktiniai užsiėmimai „Švarus vaikai auga sveikas“, „Švarios rankos – sveiki mes“ ir daugelis kitų.
1.7.	Ėduonies profilaktika ir burnos higiena	Teoriniai – praktiniai užsiėmimai, akcijos	585	Vaikams buvo vedamos pamokos – praktiniai užsiėmimai „Sveiki dantukai“, kurių metu buvo ugdomi dantų higienos priežiūros įgūdžiai. Spalio mėnesį Tarptautinės šypsenos dienos proga ikimokyklinio ugdymo skyriuose vykdyta akcija „Plati šypsenėlė – kai dantukai balti“ – ikimokyklinukai gavo dantų šepetėlius, tėveliai lankstinukus apie taisyklingą dantukų priežiūrą.
1.8.	Traumų ir nelaimingų atsitikimų prevencija	Pamokos, konkursai	445	Užsiėmimų metu, buvo vedamos paskaitos, rodomi mokomieji filmukai, vaikai buvo mokomi saugaus elgesio taisyklių: kelyje, vasaros metu (vandenyje, gamtoje, važinėjant dviračiu). Supažindinti su tarnybų, teikiančių neatidėliotiną pagalbą telefonų numeriais. Vykdomi praktiniai užsiėmimai „Būk saugus gatvėje“, „Saugi vasara“, „Žiemos pavojai“. Gegužės mėnesį paskelbtas piešinių konkursas priešmokyklinukams, „Saugus kelyje su dviračiu“, skirtas paminėti saugaus eismo dekados veiklai paminėti. Vykdyta atšvaitų dalinimo akcija ikimokyklinio ugdymo įstaigose
2.	Mokinių, ugdomų pagal pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas, visuomenės sveikatos priežiūra			
2.1.	Sveikatos sauga ir stiprinimas, bendrieji sveikos gyvensenos ir ligų prevencijos klausimai	Pamokos, praktiniai užsiėmimai	955	Užsiėmimų metu, buvo vedamos paskaitos, rodomi mokomieji filmukai, vykdomi praktiniai užsiėmimai, vaikai buvo mokomi atlikti akių mankštą, išgirdo daug naudingų patarimų apie organizmo grūdinimą, bei imuniteto stiprinimą. Akių mankšta „Saugokime savo regėjimą“. Protų mūšis „Sveika gyvensena“. Metai iš metų rugsėjo mėnesį Prienų r. sav. bendrojo lavinimo mokyklose vykdoma kuprinių svėrimo akcija „Kas kuprinėje gyvena?“. Šįmet akcijoje dalyvavo 1-2 klasių mokiniai. Akcijos tikslas – atkreipti mokinių, tėvų, mokytojų dėmesį į mokyklinių kuprinių svorį ir turinį bei galimą sunkios kuprinės poveikį vaiko sveikatai. Akcijos metu buvo sveriamos mokinių kuprinės, mokoma kaip taisyklingai sėdėti ir stovėti. Išdalinti lankstinukai „Saugi kuprinė“. Pagal poreikį visose mokyklose skaitomos paskaitos įvairiomis temomis: „Mobiliųjų

				<i>telefonų įtaka mūsų sveikatai“, „Žmogaus jutimai“.</i> Vazgaikiemyje, Prienų r. vyko tradicinė <i>šeimų šventė</i>, kurioje dalyvavo ir biuro specialistės. Biuro sveikatos palapinėje buvo galima pasimatuoti arterinį kraujo spaudimą, atlikti kūno sudėties analizę, patikrinti sveikatos žinias dalyvaujant viktorinoje. Smalsiausieji turėjo galimybę išbandyti girtumo akinius, įgyti pirmosios pagalbos praktinių ir teorinių įgūdžių. Mažieji šventės dalyviai buvo mokomi dantų valymo taisyklių, supažindinami su sveikos mitybos rekomendacijomis. Spalio mėnesį skirta dėmesio mokytojų sveikatai, jiems organizuota akcija „<i>Mokytojai, pasirūpink savo sveikata</i>“. Lapkričio mėnesį įvyko rajoninis renginys „<i>Sveikuolių sveikuoliai</i>“, kuriame dalyvavo komandos iš trijų Prienų r. mokyklų.
2.2.	Sveika mityba ir nutukimo prevencija	Paskaitos, praktiniai užsiėmimai, konkursai, viktorinos	777	Vykdant vaikų maitinimo organizavimo priežiūrą buvo vedamos paskaitos, diskusijos, praktiniai užsiėmimai, kuriais siekiama ugdyti sveiką mitybą bei sveikos mitybos įgūdžių formavimą ugdymo įstaigose. Bendrojo lavinimo mokyklose ir ikimokyklinio ugdymo skyriuose ištisus metus vyksta paskaitos – praktiniai užsiėmimai sveikos mitybos temomis, vykdoma vaikų maitinimo organizavimo priežiūra. Vaikams dalinama metodinė medžiaga siekiant skatinti tinkamus mitybos įpročius. Teikiamos konsultacijos sveikos mitybos klausimais. Vykdytos paskaitos „<i>Sveika mityba</i>“. Kovo mėnesį mokiniai klausėsi lektorės, sveikos gyvensenos ir mitybos specialistės Sandrijos Čapkauskienės paskaitos „<i>Sveika ir pilnavertė mityba. Ar turiu pakankamai žinių apie tokią?</i>“. Spalio mėnesį Paminėta Tarptautinė maisto diena visose mokyklose – vyko protmūšis „<i>Sveika mityba – geros sveikatos pagrindas</i>“.
2.3.	Fizinis aktyvumas	Sporto šventės, varžybos, paskaitos.	861	Mokiniais skaitytos paskaitos „<i>Fizinis aktyvumas ir sveikata</i>“. Bendrojo lavinimo mokyklose vykstančiose sporto šventėse, sveikatingumo savaitėse prisideda ir visuomenės sveikatos priežiūros specialistės. Balandžio mėnesį 8 klasių mokiniams vyko paskaita „<i>Motyvacija ir sporto bei mitybos svarba</i>“.

				gyvenime“ su lektoriumi A. Pauliukevičiumi. Suorganizuota sporto šventė Ašmintos daugiafunkciniame centre „<i>Judėk – ir auk sveikas</i>“. Gegužė – judėjimo sveikatos labui mėnuo, tad šį mėnesį Prienų r. savivaldybės bendrojo lavinimo mokyklose ir ikimokyklinio ugdymo skyriuose vyko <i>įvairūs sportiniai užsiėmimai</i>. Taip pat dalyvauta <i>Sporto ir meno dienoje Prienų „Žiburio“ gimnazijoje</i>. Antri metai iš eilės rugsėjo – spalio mėnesiais keliose mokyklose vykdyta akcija „<i>Apibėk mokyklą</i>“. Vykdytifizinio aktyvumo užsiėmimai pertraukų metu.
2.4.	Psichikos sveikata (smurto, savižudybių prevencija, streso kontrolė ir kt.)	Akcijos	754	Kovo mėnesį Prienų „Revuonos“ mokykloje vykdyta akcija Tarptautinei laimės dienai paminėti „<i>Padovanok šypseną</i>“.
2.5.	Aplinkos sveikata	Konkursai, akcijos, paskaitos	383	Prienų r. sav. visuomenės sveikatos biuro iniciatyva, kovo mėnesį, Prienų rajono sav. bendrojo lavinimo mokyklose, buvo minima Pasaulinė vandens diena. Šiai dienai paminėti, mokyklose ir ikimokyklinio ugdymo skyriuose vyko įvairūs renginiai, akcijos „<i>Pažinkime vandenį</i>“, „<i>Vanduo – žmogaus džiaugsmas</i>“ Vestį praktiniai užsiėmimai „<i>Vandens tarša</i>“, kuriais buvo siekiama atkreipti ne vien mokinių, bet visos mokyklos bendruomenės dėmesį ir skatinti sąmoningą požiūrį į vandenį, jo svarbą kiekvienam gyvam organizmui. Balandžio mėnesį minima Tarptautinė triukšmo suvokimo diena. Šią dieną norima atkreipti visuomenės dėmesį į triukšmo keliamas problemas ir paskatinti konkrečiais veiksmais prisidėti, kad gyventume tyliau. Prienų r. savivaldybės visuomenės sveikatos biuras taip pat prisidėjo prie šios dienos paminėjimo ir bendrojo lavinimo mokyklose, vyko užsiėmimai „<i>Kaip mus veikia triukšmas</i>“ Išleidžiant mokinius vasaros atostogų pradinių klasių mokiniams skaitytos paskaitos „<i>Misija įmanoma – sveika ir saugi vasara</i>“
2.6.	Rūkymo, alkoholio ir narkotikų vartojimo	Akcijos, paskaitos	3345	Kovo mėnesį visose mokyklose 7 klasių mokiniams vyko protmūšis „<i>Būk protingas – būk blaivus</i>“. Metai iš metų gegužės mėnuo skelbiamas

	prevencija			mėnesiu prieš rūkymą. Prienų „Ąžuolo“ progimnazijoje vyko prevencinis renginys „<i>Renkuosi gyvenimą be cigaretės</i>“. Taip pat buvo vykdomi praktiniai užsiėmimai „<i>Ar žinai, kas yra žalingi įpročiai?</i>“. Užsiėmimų metu buvo rodomi prevenciniai filmai, mokiniai supažindinti su ligomis, kurias sukelia rūkymas, sužinojo kokios pavojingos medžiagos slypi cigaretės sudėtyje. Spalio-lapkričio mėnesiais su lektoriumi A. Šiukšta visose rajono mokyklose vyko du paskaitų ciklai „<i>Kuo renkiesi būti Tu?</i>“ Pirmasis paskaitų ciklas vyko apie rūkymo poveikį, o antrasis – alkoholio ir narkotikų žalą sveikatai. Vyko demotyvacijų konkursas „<i>Pasakyk NE – kitaip</i>“. Kiekvienais metais lapkričio mėnesį minima Tarptautinė nerūkymo diena. Vykdyti praktiniai užsiėmimai „<i>Ar žalingi įpročiai tavo draugai?</i>“, paskaitos „<i>Rūkymo žala</i>“, „<i>Elektroninės cigaretės – miegantis vulkanas</i>“. Užsiėmimų metu vaikai supažindinami su įvairiomis biuro prevencinėmis priemonėmis – rūkančiojo burnos modelis, rūkymo schema, kurioje galima pamatyti, kaip plaučiuose nusėda kenksmingos dervos, kubas apie narkotikų žalą, dervų modelis, modelis „Bjaurus kvapas: tabakas“, arterijų palyginimo modelis, tabako sudėties modelis, modelis vaizduojantis rūkančio ir nerūkančio žmogaus plaučius, padidintu cigaretės sudėties modeliu. Užsidėję girtumą imituojančius akinius ir atlikdami įvairias užduotis, paaugliai gali pajusti, kaip sutrinka išgėrusio žmogaus orientacija aplinkoje.
2.7.	Lytiškumo ugdymas, AIDS ir lytiškai plintančių ligų prevencija	Teoriniai – praktiniai užsiėmimai, protmūšiai	367	Gruodžio 1-ąją minint Pasaulinę AIDS dieną, vyresnių klasių mokiniams vyko protmūšis „<i>Aids: geriau žinoti!</i>“. Visus metus vedamos paskaitos „<i>Mergaitėms apie mergaites</i>“ ir „<i>Berniukams apie berniukus</i>“. Esant galimybei skaitytos paskaitos su vyresnių klasių mokytojų dalyvavimu: „<i>Mergaitės, mergina, moteris</i>“, „<i>Paauglių lytinė sveikata</i>“.
2.8.	Tuberkuliozės profilaktika	Paskaitos	27	Vyresniųjų klasių mokiniams skaitytos paskaitos tema „<i>Ar žinai, kas yra tuberkuliozė?</i>“.
2.9.	Užkrečiamųjų ligų profilaktika, asmens higiena	Teoriniai – praktiniai užsiėmimai	363	Užsiėmimų metu buvo vedamos paskaitos, kurių metu kalbėta apie asmens higieną. Rodomi mokomieji filmukai, vaikai sužinojo kas yra asmens higiena, kaip prižiūrėti plaukus, odą, kaip tinkamai išsivalyti dantis. Vyko praktiniai užsiėmimai vaikai buvo mokomi taisyklingų rankų plovimo judesių. Vestos pamokos „<i>Asmens higiena</i>“, „<i>Mano rankytės</i>“.

				švariausios“, „Rankų higiena“. Žiemos mėnesiais mokiniams skaitytos paskaitos „Gripas. Kaip apsisaugoti?“. Gegužės mėnesį minima Pasaulinė rankų higienos diena, siekiant atkreipti mokinių dėmesį į rankos higienos svarbą bendrojo lavinimo mokyklose, ikimokyklinio ugdymo skyriuose vyko akcija <i>Pasaulinei rankų higienos dienai paminėti „Mano švarios rankos“</i>. Užsiėmimų metu buvo rodomi mokomieji filmukai, vaikai sužinojo kas yra asmens higiena, kaip prižiūrėti plaukus, odą, kaip tinkamai išsivalyti dantis. Praktinių užsiėmimų metu vaikai buvo mokomi taisyklingų rankų plovimo judesių.
2.10.	Ėduonies profilaktika ir burnos higiena	Teoriniai – praktiniai užsiėmimai	347	Pagal mėnesinius planus bei atsižvelgiant į mokyklų pageidavimus vaikams buvo vedamos pamokos – praktiniai užsiėmimai „Sveiki dantukai – gražiausios šypsenos paslaptis“, „Švarūs ir sveiki dantukai“, „Sveiki dantukai – balta šypsena“, kurių metu mokiniai buvo mokomi taisyklingos burnos higienos priežiūros taisyklių. Panaudojant priemonę dantų muliažą bei dantų šepetuką buvo mokoma teisingos dantų valymo technikos. Patys mažiausi mokiniai atsinešę savo dantų šepetėlį po teorinės dalies praktiškai mokėsi, kaip teisingai valyti dantukus. Vaikams buvo dalinami skirtukai „Dantų valymas“. Parengtos ir tėveliams išdalintos skrajutės apie vaikų krūminių dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programą.
2.11.	Kraujotakos sistemos ligų profilaktika	Paskaitos	66	Užsiėmimų metu buvo vedamos paskaitos, praktiniai užsiėmimai, diskusijos. Mokiniai sužinojo apie taisyklingos mitybos ir žalingų įpročių įtaką širdies veiklai. Taip vedami užsiėmimai „Cukrinis diabetas – liga, kurios galima išvengti“
2.12.	Traumų ir nelaimingų atsitikimų prevencija	Teoriniai – praktiniai užsiėmimai	495	Užsiėmimų metu buvo vedamos paskaitos, diskusijos, praktiniai užsiėmimai, mokiniai sužinojo, kaip teikti pirmąją pagalbą ūmių būklių atveju, ką reikėtų daryti užspringus, mokėsi kaip teisingai tvarstyti žaizdas. Užsiėmimo metu patys mokiniai praktiškai išbandė įvairius tvarstymo būdus. Mokiniais ne tik teoriškai, bet ir praktiškai buvo parodyta, kaip reikia gaivinti žmogų. Visus metus vykdant traumų ir nelaimingų atsitikimų prevenciją, buvo vedamos paskaitos, praktiniai užsiėmimai, kurių metu mokiniai sužinojo, kaip teikti pirmąją pagalbą ūmių

				būklių atveju, ką reikėtų daryti užspringus, mokėsi teisingai tvarstyti žaizdas. Užsiėmimo metu patys mokiniai praktiškai išbandė įvairius tvarstymo būdus. Mokiniais praktiškai buvo parodyta, kaip reikia gaivinti žmogų. Šaltuoju metų laiku vyko praktiniai užsiėmimai „Būkime saugūs žiemą“, „Nušalimo pavojai, kaip apsisaugoti?“.
--	--	--	--	--

ANTRASIS SKIRSNIS

INFORMACIJA APIE MOKINIŲ IR VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS SPECIALISTŲ SKAIČIŲ

Eil. Nr.	Gyvenamoji vietovė	Mokyklų skaičius	Mokinių skaičius		Visuomenės sveikatos priežiūros specialistų pareigybių skaičius	Visuomenės sveikatos priežiūros specialistų pasiskirstymas pagal užimtą pareigybę		Visuomenės sveikatos priežiūros specialistų išsilavinimas (kvalifikacija)	
			ugdomų pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas	ugdomų pagal pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo programas		1 ir daugiau	iki 1	Visuomenės sveikatos specialistai	Specialistai, įgiję teises
1.	Miesto	4	486	1526	4	0	4	4	-
2.	Kaimo	8	359	1002	4	0	4	4	-
Iš viso (1 + 2)		12	631	2528	4	0		4	-

TREČIASIS SKIRSNIS

VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS FUNKCIJOS: VISUOMENĖS SVEIKATOS STIPRINIMAS IR STEBĖSENA

Uždavinys - vykdyti Prienų rajono visuomenės sveikatos stebėseną, analizuoti ir vertinti gyventojų sveikatą bei jos pokyčius, gyvensenos įpročius ir jų poveikį sveikatai, aplinkai, planuoti ir įgyvendinti visuomenės sveikatos stiprinimo priemones.

Įgyvendinant Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. rugpjūčio 11 d. įsakymu Nr. V-488 „Dėl bendrųjų savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos nuostatų patvirtinimo“ patvirtintų Bendrųjų savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos nuostatų 7 ir 8 punktus 2017 m. buvo renkami 2016 metų (pagal duomenų šaltinių teikiamą informaciją) Prienų savivaldybės visuomenės sveikatos būklę atspindintys rodikliai: gyventojų mirtingumas, gimstamumas, sergamumas neinfekcinėmis ir infekcinėmis ligomis, traumų skaičius ir pan. Dauguma sveikatos rodiklių buvo gauti iš centralizuotai teikiamų duomenų šaltinių: Lietuvos

statistikos departamento, Higienos instituto Sveikatos informacinio centro leidinių ir kompiuterinių duomenų bazių. Surinktas ir išanalizuotas 51 visuomenės sveikatos rodiklis. Parengta visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaita, Visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaita pateikta Prienų savivaldybės administracijai.

Rugsėjo – balandžio mėnesiais Prienų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras, bendradarbiaudamas su Alytaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato Prienų r. skyriaus pareigūnais, atliko narkotikų ir psichoaktyvių medžiagų nustatymo tyrimą 12-oje Prienų r. sav. mokyklų.

Parengta Higienos instituto leidinio recenzija „Dažnio rodiklių skirtumo statistinio reikšmingumo vertinimas pagal pasikliautuosius intervalus“.

Pagal poreikį buvo vykdomas Visuomenės sveikatos stebėsenos rodiklių duomenų teikimas valstybės ir savivaldybių institucijoms, duomenų teikėjams, visuomenės informavimo priemonėms, bei kitiems suinteresuotiems asmenims.

Gripo sezono metu viešinama informacija sergamumo gripu ir ūminėmis viršutinių kvėpavimo takų ligomis.

Savivaldybėje vykdomas visuomenės sveikatos ugdymas ir stiprinimą organizuojami sveikatos mokymai, vykdoma informacijos apie sveiką gyvenseną sklaida, siekiant skatinti įvairių gyventojų grupių atsakomybę už savo sveikatą, nuo elgsenos priklausomų visuomenės sveikatos rizikos veiksnių mažinimą ir kitas visuomenės sveikatos priežiūros teisės aktuose numatytas priemones, susijusias su sveikatos stiprinimu. Informacija apie svarbiausius vykdytus darbus ir veiklas pateikiama lentelėje.

Eil. Nr.	Veiklos sritis	Veikla	Dalyvių skaičius	Pasiekti rezultatai ir kita informacija
1	2	3	4	5
1.	Sveikatos sauga ir stiprinimas, bendrieji sveikos gyvensenos ir ligų prevencijos klausimai	Paskaitos, praktiniai užsiėmimai, sveikatingumo akcijos	383	Vyko sveikatinimo akcijos Prienų rajono gyventojams: „Mes rūpinamės Jūsų sveikata“, „Vienykimės prieš diabetą“. Paskaitos ir praktiniai užsiėmimai: „Natūralus maitinimas: įgūdžiai ir žindymo privalumai“, „Garsų ir muzikos poveikis žmogaus sveikatai“, „Vaistažolės ir maistinės žolelės mūsų sveikatai ir gerovei“, „Kalėdiniai gongų garsai“, konsultacijos Prienų rajono gyventojams.
2.	Sveika mityba ir nutukimo prevencija	Paskaitos	100	Vyko paskaitos Prienų rajono gyventojams sveikos mitybos ir nutukimo prevencijos temomis: „Mitybos svarba gyvenime“,

Eil. Nr.	Veiklos sritis	Veikla	Dalyvių skaičius	Pasiekti rezultatai ir kita informacija
1	2	3	4	5
				„Valgykime sveikai“.
3.	Fizinis aktyvumas	Paskaitos, praktiniai fizinio aktyvumo užsiėmimai	1130	Vyko žygis-praktinė paskaita „Susipažinkime su šalia augančiais maistiniais ir vaistiniais augalais“, paskaita „Fizinio aktyvumo svarba gyvenime“, praktiniai fizinio aktyvumo užsiėmimai.
4.	Psichikos ir aplinkos sveikata	Akcijos, konkursai ir paskaitos	276	Organizuotos akcijos, konkursai ir renginiai psichikos sveikatos stiprinimo ir sveikos aplinkos kūrimo temomis.
5.	Rūkymo, alkoholio ir narkotikų vartojimo prevencija	Akcijos, paskaitos renginiai	538	Vyko akcija Pasaulinei dienai be tabako dienai paminėti „Obuolys vietoj cigaretės“, protų mūšis „Būk protingas – būk blaivus“. Teniso turnyras „Laikyk raketę vietoj cigaretės“. Paskaitos „Žalingi įpročiai“.
6.	Tuberkuliozės profilaktika	Seminaras	26	Seminaras „Užkrečiamųjų ligų valdymo aktualijos“.
7.	Užkrečiamųjų ligų profilaktika, asmens higiena	Paskaitos – praktiniai užsiėmimai	162	Paskaita „Erkinio encefalito epidemiologinė situacija ir profilaktika“, paskaitos ir praktiniai užsiėmimai užkrečiamųjų ligų ir asmens higienos temomis.
8.	Ėduonies profilaktika ir burnos higiena	Paskaitos	21	Paskaitos skirtos ėduonies profilaktikai ir burnos higienai.
9.	Kraujotakos sistemos ligų profilaktika	Akcijos, kiti renginiai	69	Akcija „Sveika širdis – gyvenimo džiaugsmas“, buvo vykdyta širdies ir kraujagyslių ligų ir cukrinio diabeto rizikos grupės asmenų sveikatos stiprinimo programa.
10.	Traumų ir nelaimingų atsitikimų prevencija	Praktiniai užsiėmimai	996	Praktiniai pirmosios pagalbos mokymai.
11.	Onkologinių ligų profilaktika	Akcijos, paskaita	124	Akcijos moterims, kurios skirtos krūties vėžio profilaktikai, paskaita „Žmogaus papildomos virusas, jo sukeltos patologinės būklės ir prevencija“.
12.	Kitos (neinfekcinių ligų profilaktika, „Sveikatos palapinė“)	Renginiai	1638	Sveikatinimo renginiai skirti Prienų rajono gyventojams.

IV SKYRIUS
INFORMACIJA APIE SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS RĖMIMO
SPECIALIĄJĄ PROGRAMĄ

PIRMASIS SKIRSNIS
SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS RĖMIMO SPECIALIOSIOS
PROGRAMOS LĖŠOS

Eil. Nr.	Savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos lėšų šaltiniai	Surinkta lėšų (Eur)
1.	Savivaldybės biudžeto lėšos	0
2.	Savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšos	17000
3.	Savanoriškos fizinių ir juridinių asmenų įmokos	0
4.	Kitos lėšos	0
5.	Lėšų likutis ataskaitinių biudžetinių metų pradžioje	23777
Iš viso		40777

ANTRASIS SKIRSNIS
SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS RĖMIMO SPECIALIOSIOS
PROGRAMOS LĖŠOMIS ĮGYVENDINTOS PRIEMONĖS

Eil. Nr.	Programos / priemonės poveikio sritis	Vykdytų Savivaldybės visuomenės sveikatos programų, priemonių skaičius	Skirta lėšų (Eur)	Panaudota lėšų (Eur)
1	2	3	4	5
1. Savivaldybės kompleksinės programos				
1.	2.1	1	2000	2000
2.	2.2	1	900	900
2. Savivaldybės strateginio veiklos plano priemonės				
1.	2.6	3	26800	26800
2.	2.8	2	10550	10550
3. Bendruomenių vykdytų programų / priemonių rėmimas				
1.	2.11	1	500	500
3. Kita				
1.	-	-	-	-
Iš viso lėšų			40750	40750

Paaiškinimai:

1. Skiltyje „Eil. Nr.“ įrašyti lentelėje pateikiamų duomenų eilės numerį.

2. Skiltyje „Programos / priemonės poveikio sritis“ įrašyti savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos lėšomis ataskaitiniais metais finansuotų programų / priemonių poveikio sritis:

- 2.1. Alkoholio, tabako ir kitų psichoaktyvių medžiagų vartojimo prevencija;
- 2.2. Užkrečiamųjų ligų prevencija ir kontrolė;
- 2.3. Aplinkos sveikata (triukšmo prevencija, geriamojo vandens, maudyklų vandens stebėseną);
- 2.4. Burnos higiena ir sveikata;
- 2.5. Sveikos mitybos skatinimas ir nutukimo prevencija;
- 2.6. Fizinio aktyvumo skatinimas;
- 2.7. Lytinė sveikata;
- 2.8. Nelaimingų atsitikimų ir traumų (tarp jų ir pirmosios pagalbos teikimo) prevencija;
- 2.9. Psichikos sveikatos stiprinimo, savižudybių ir smurto prevencija;
- 2.10. Visuomenės sveikatos stebėseną;
- 2.11. Kitos sritys.

3. Skiltyje „Vykdytų savivaldybės visuomenės sveikatos programų, priemonių skaičius“ įrašyti ataskaitiniais biudžetiniais metais vykdytų:

- 3.1. savivaldybės visuomenės sveikatos kompleksinių programų skaičių pagal poveikio sritis;
- 3.2. savivaldybės strateginio veiklos plano priemonių skaičių;
- 3.3. savivaldybės bendruomenių vykdytų programų, priemonių skaičių;
- 3.4. kitų programų, priemonių, nepriskirtinų išvardytoms 1, 2 ir 3 eilutėse, skaičius.

4. Skiltyje „Skirta lėšų“ įrašyti Savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos lėšas, ataskaitiniais biudžetiniais metais skirtas atitinkamoms savivaldybės visuomenės sveikatos programų, priemonių sritims.

5. Skiltyje „Panaudota lėšų“ įrašyti Savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos lėšas, faktiškai panaudotas atitinkamoms savivaldybės visuomenės sveikatos programų, priemonių sritims įgyvendinti per ataskaitinius biudžetinius metus.

6. Eilutėje „Iš viso lėšų“ įrašyti Savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos lėšų, skirtų ir panaudotų savivaldybės visuomenės sveikatos programoms, priemonėms įgyvendinti ataskaitiniais biudžetiniais metais, sumas.
